

FSC-ov STAV I 10 PREPORUKA ZA POBOLJŠANJE NOVIH PRAVILA EU-a ZA PROIZVODE KOJI NE DOPRINOSE DEFORESTACIJI

Forest Stewardship Council (FSC) pozdravlja i podržava [prijedlog Komisije EU-a koji ima za cilj minimiziranje doprinosa EU-a deforestaciji i degradaciji u cijelom svijetu](#) uz povećanje potražnje za legalnim proizvodima i proizvodima „s nultom stopom deforestacije” na tržištu EU-a. Iako je prijedlog [dobar početak](#), postoji potencijal za njegovo daljnje jačanje. U nastavku možete pronaći FSC-ove prijedloge:

1. Podrška borbi protiv deforestacije i degradacije

FSC podržava cilj Europske komisije u borbi protiv deforestacije i degradacije. FSC norme održivog gospodarenja šumama (OGŠ) [ne dopuštaju deforestaciju u certificiranim šumama](#) i pružaju stroge zahtjeve koji osiguravaju da certificirani upravitelji šuma održavaju ili poboljšavaju strukturu, funkciju, bioraznolikost i produktivnost svojih šuma, čime se također bore protiv degradacije. FSC je učinkovit alat za implementaciju robusnih praksi OGŠ-a, koje su [dokazano rješenje protiv deforestacije i degradacije](#). Štoviše, norme FSC-a također stavljaju naglasak na društvenu dimenziju problema osiguravajući poštivanje [prava radnika](#) i [autohtonih zajednica](#).

2. Preciziranje predloženih definicija

FSC poziva kreatora politika EU-a da dodatno preciziraju predložene definicije deforestacije i degradacije tako što će ih uskladiti s [Okvirom odgovornosti](#) (Accountability Framework).

Konkretno, definicija “deforestacije” bi trebala uključivati pretvaranje šume u plantažu drveća.

3. Proširenje popisa proizvoda na sve proizvode od drva i gume

Prijedlog obuhvaća šest proizvoda: palmino ulje, soju, stoku, kakao, kavu, drvo i neke derivate. FSC poziva kreatora politike EU-a da prošire popis proizvoda, a posebno da uključe sve drvene proizvode. Trenutni popis proizvoda od drva, koji usko prati popis EU-ove Uredbe o drvu (EUTR), ne uključuje drveni ugljen, stolno/kuhinjsko posuđe, proizvode na bazi bambusa i oporavljene proizvode, drveni namještaj, drvene montažne zgrade i drvene sjedalice.

Nadalje, FSC podržava uključivanje gume. [Europska unija je drugi najveći svjetski uvoznik gume, a sve veća potražnja za gumom potiče pretvorbu šuma u plantaže gume sa štetnim utjecajima na tropske šume](#). Osim toga, guma je navedena na popisu proizvoda u predloženom američkom zakonu. Gdje je moguće, EU bi se trebala koordinirati s drugim zakonodavnim inicijativama koje imaju za cilj zaustaviti deforestaciju na globalnoj razini. To će stvoriti jednake uvjete za poduzeća koje posluju na različitim tržištima. Iz svih tih razloga [gumu bi trebalo zadržati u predloženoj Uredbi](#).

4. Proširenje područja primjene Uredbe

Osim šuma, FSC podržava uključivanje drugih prirodnih ekosustava, kao što su savane, travnjaci i tresetišta, u područje primjene Uredbe. To će spriječiti poljoprivrednu pretvorbu drugih ekosustava, koji su često međusobno povezani na razini krajobraza, te ih je potrebno zaštititi kako bi se ispunili ciljevi Uredbe kako je navedeno u članku 1. Štoviše, FSC snažno podupire uključivanje visokih vrijednosti očuvanja (VVO) među ekosustave koje treba zaštititi. To su područja bioloških, ekoloških, društvenih ili kulturnih vrijednosti od iznimnog značaja koja se moraju identificirati, upravljati i štiti po mogućnosti uključivanjem autohtonih naroda i lokalnih zajednica.

5. Jačanje dužne pažnje (due diligence)

FSC, sa svojim 10-godišnjim iskustvom s EUTR-om, snažno se zalagao za pristup temeljen na dužnoj pažnji kako bi se ublažili rizici povezani sa stavljanjem proizvoda povezanih s deforestacijom i degradacijom na tržište EU-a. Kako bi ojačala predložena dužna pažnja, FSC želi predložiti dvije točke:

I) Trenutni prijedlog predviđa pojednostavljenu dužnu pažnju u slučaju da poduzeća nabavljaju proizvode iz zemlje koja je klasificirana kao „niskorizična“. U pojednostavljenoj dužnoj pažnji, poduzetnici bi se trebali pridržavati samo koraka prikupljanja informacija i mogu preskočiti faze procjene rizika i ublažavanja rizika (čl. 12). FSC ne podržava ovaj pristup. Proces dužne pažnje inherentno se temelji na riziku: stoga preporučujemo ponovno uvođenje faza procjene rizika i ublažavanja rizika i za niskorizična područja. U slučajevima niskog rizika, zahtjev za procjenom i ublažavanjem rizika neće biti dodatni teret, već dobra praksa u primjeni koncepta dužne pažnje. Nadalje, pojednostavljena dužna pažnja može potaknuti učinak curenja potičući poduzeća da ne nabavljaju proizvode iz visoko i standardnorizičnih zemalja i regija.

II) Osiguravanje angažmana s relevantnim dionicima – s posebnim naglaskom na autohtono stanovništvo, lokalne zajednice, male posjednike, žene – u cijelom opskrbnom lancu ključno je za učinkovitost obveza dužne pažnje.

FSC preporuča usklađivanje predložene dužne pažnje sa smjernicama za odgovorno poslovno ponašanje Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Sekundarno zakonodavstvo EU-a i dokumenti sa smjernicama trebali bi dodatno odrediti kako bi se angažman s određenim dionicima trebao provoditi u lancima opskrbe.

6. Primjena dobrovoljnih norma održivosti (DNO) koje zadovoljavaju stroge kriterije vjerodostojnosti kao dio faze procjene i ublažavanja rizika

FSC pozdravlja uključivanje DNO-a kako je navedeno u prijedlogu. Kao što je istaknuto u studiji o shemama certifikacije šuma koju je zatražila Komisija EU-a, a provela organizacija Preferred by Nature, robusna DNO koja ispunjava kriterije vjerodostojnosti je "važan alat za poduzetnike za procjenu i ublažavanje rizika u svom lancu opskrbe. Ovaj proces potencijalno omogućuje poduzetnicima postizanje visoke razine povjerenja u svoj opskrbeni lanac uz minimalno korištenje resursa i truda. Ovo je optimalno rješenje iz perspektive troškovne učinkovitosti."

Sekundarno zakonodavstvo EU-a trebalo bi dodatno precizirati kriterije vjerodostojnosti prema kojima se sheme mogu koristiti u svrhu Uredbe s konačnim ciljem obeshrabrivanja shema održivosti u utrci prema dnu – prema opciji koja je već usvojena prema EUTR-u.

Što se tiče kriterija vjerodostojnosti za DNO, FSC preporučuje razmatranje na međunarodnoj razini priznate i dobre prakse za vjerodostojne sheme certifikacije, poput one navede u ISEAL-ovim kodeksima dobre prakse. Ovaj izbor bi također bio u skladu s francuskom Strategijom za borbu protiv uvezene deforestacije, koja u svom cilju 13 preporučuje podizanje ambicije DNO-a, osiguravajući da se mogu primijeniti samo DNO s robusnim ekološkim (VVO) i društvenim (SPIP) kriterijima. Robusne DNO su mnogo više od sheme certifikacije: mogu biti pionirska, inovativna i tehnološka rješenja za osiguranje sljedivosti proizvoda, angažirati dionike iz relevantne skupine duž lanaca opskrbe, i osigurati nova rješenja temeljena na prirodi kao dio „smart mix“ paketa za borbu protiv deforestacije.

7. Jačanje zaštite autohtonih naroda

Autohtoni narodi i lokalne zajednice najbolji su zaštitnici prirode. Šume s autohtonim zajednicama pohranjuju više ugljika i imaju niže stope deforestacije i degradacije u usporedbi s drugim područjima. Uključivanje zaštite prava autohtonih naroda u obveze dužne pažnje stoga je ključno za rješavanje problema deforestacije i degradacije iz ekološke i društvene perspektive.

FSC preporučuje da se prijedlogu doda da proizvodi koji se stavljaju na tržište EU-a moraju biti u skladu s uobičajenim pravima posjeda i slobodnim, prethodnim i informiranim pristankom (SPIP). FSC može podržati certificirana poduzeća koja poštuju ovu obvezu budući da su FSC certificirani vlasnici i upravitelji šuma dužni identificirati i podržavati prava autohtonih naroda na vlasništvo nad zemljom, korištenje zemljišta i pristup resursima koje zemljište može pružiti. Ovom radnjom prijedlog EU-a bi se također uskladio s međunarodnim obvezama, kao što su Deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima autohtonog stanovništva i Konvencija 169 Međunarodne organizacije rada.

8. Podržavanje zahtjeva sljedivosti i osnaživanje malih posjednika

FSC podržava uključivanje robusnih, uključivih i primjenjivih zahtjeva za sljedivost u predloženu Uredbu. S posebnim obzirom na drveni sektor, FSC može pomoći poduzećima da ispune precizne zahtjeve sljedivosti do razine šumskogospodarske jedinice (ŠGJ), kroz uvođenje i kontinuirani razvoj tehnologija, kao što su blockchain i woodID.

Nova obveza sljedivosti do svake zemljišne parcele putem geolokalizacije inovativan je i ključni element prijedloga. Istodobno, postavlja nove izazove u pogledu provedbe Uredbe na terenu. Novi uvjet, kako je napisano u predloženom članku 9., mogao bi dodatno ekonomski marginalizirati male posjednike, autohtone narode i lokalne zajednice, od kojih svi nisu dovoljno opremljeni da ispune zahtjev i već se suočavaju s tržišnim preprekama.

FSC preporuča izgradnju kapaciteta ovih grupa osiguravanjem dobivanja pomoći (financijske i nefinancijske) pri uspostavljanju sustava sljedivosti i prikupljanju podataka o geolokaciji. Sekundarni zakoni EU-a trebali bi detaljno navesti kako mali posjednici, autohtoni narodi i lokalne zajednice moraju ispuniti zahtjev za geolokaciju s obzirom na specifičnosti relevantnih sektora i postojeće najbolje prakse.

9. Jačanje suradnje i partnerstva sa zemljama proizvođačima

Prijedlog EU-a jasno ocrtava mjere na strani potražnje za smanjenje deforestacije, kao što je dužna pažnja. Istovremeno, daleko je manje jasno kako mjere na strani ponude mogu ostvariti prioritet 2 iz komunikacije o pojačavanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma (2019.). Prijedlog prepoznaje potrebu za razvojem partnerstva i suradnje sa zemljama proizvođačima (članak 28.), no ne pojašnjava kako će se ta suradnja odvijati, kako potrošačka tržišta mogu učinkovito surađivati s proizvođačima i kako će Uredba biti u interakciji s postojećim instrumentima kao što su Provedba zakona o šumama, upravljanje i trgovina (FLEGT) i njegovi Sporazumi o dobrovoljnom partnerstvu (SDP).

Iskustvo s FLEGT SDP-ovima pokazalo je da, iako su ovi mehanizmi bili korisni za poboljšanje upravljanja šumama, također je potrebno vrijeme i ulaganje da bi funkcionirali. Zbog toga FSC preporučuje sljedeće:

I) Osnažiti male posjednike, autohtono stanovništvo i lokalne zajednice dajući im tehničku i financijsku potporu kako bi mogli ispuniti zakonske zahtjeve i zahtjeve održivosti koji proizlaze iz Uredbe.

II) Razviti bilateralne sporazume koji zadovoljavaju trgovinske i razvojne prioritete s obje strane. Pogledati, na primjer, Aneks o šumama u Sporazumu o slobodnoj trgovini između SAD-a i Perua

III) Nadograditi i ojačati FLEGT procese kako bi se poboljšalo upravljanje šumama.

IV) Uspostaviti mehanizme za poticanje podzueća da nabavljaju iz područja visokog rizika – npr. putem olakšanog pristupa javno-privatnim partnerstvima, mehanizama sufinanciranja i primjene vjerodostojnih dobrovoljnih norma održivosti.

FSC ima dugogodišnje iskustvo s FLEGT SDP-ovima i njihovim okvirom koji promiče reformu šumarske politike, uspostavu učinkovitih institucija za provedbu i sudjelovanje dionika.

Svi ovi elementi su preduvjeti za OGŠ. Robusne sheme kao što su FSC i njezine norme OGŠ mogu potaknuti angažman sa zemljama proizvođačima i podržati provedbu ekoloških i društvenih zahtjeva.

10. Uključivanje kriterija nulte stope deforestacije u obveznu zelenu javnu nabavu EU-a

Članak 11. TFEU-a izričito zahtijeva da se zaštita okoliša „integrira u definiranje i provedbu politika i aktivnosti Unije, posebno s ciljem promicanja održivog razvoja“. ZJN omogućuje javnim tijelima da postignu ekološke ciljeve i stoga može biti ključna u rješavanju ekoloških izazova, kao što je deforestacija, tako što će učiniti obveznom kupnju drva i proizvoda od drva iz zakonito posječenih šuma kojima se održivo gospodari. Komisija EU-a može koristiti robusnu DNO koja ispunjava stroge kriterije vjerodostojnosti kao zamjenu za dokazivanje usklađenosti s obveznim kriterijima ZJN-a, na primjer trenutna revizija EU ZJN kriterija za zgrade.

Upiti

Matteo Mascolo, FSC-ov voditelj EU poslova i angažmana, m.mascolo@fsc.org

O FSC-u

Kao pionir certifikacije šuma, FSC ima 25 godina iskustva u održivom gospodarenju šumama i općenito se smatra svjetskim sustavom certifikacije šuma s najvećim povjerenjem. FSC koristi svoju stručnost za promicanje odgovornog gospodarenja svjetskim šumama, okupljajući stručnjake iz ekološke, gospodarske i društvene sfere. FSC norme temelje se na deset temeljnih načela osmišljenih za sprječavanje deforestacije i degradacije, te zaštitu bioraznolikosti, kvalitete vode, skladištenja ugljika i prava autohtonih naroda i radnika, između ostalih ključnih ekoloških i društvenih vrijednosti. Pročitajte više [ovdje](#).

